

А. О. Монаєнкодоктор юридичних наук, професор
Класичний приватний університет**НОВІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ
У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ**

У сучасних умовах функціонування української держави має місце недостатня теоретична розробленість питань державної безпеки. Поряд з великою кількістю досліджень різних аспектів національної безпеки, проблеми державної, як правило, або взагалі залишаються поза межами наукових розробок, або розглядаються поверхово. Таким чином, спостерігається витіснення національною безпекою державної. Цей процес не можна назвати позитивною тенденцією, оскільки державна безпека є найважливішим видом національної. Ця обставина додає актуальності комплексному теоретично-правовому дослідженню питань забезпечення державної безпеки. Саме такий характер має монографія В. В. Белєвцевої "Організаційно-правове забезпечення адміністративно-правових режимів у сфері державної безпеки України"¹, яке забезпечило новий підхід до вирішення вказаної проблематики.

Заслугує на увагу спроба автора аналізувати сферу державної безпеки як стан захищеності державного ладу, державних органів, територіальної цілісності держави, а також її суверенітету від внутрішніх і зовнішніх загроз.

Враховуючи тезу про те, що змістовна сторона державної безпеки є складною системою, що включає, окрім суб'єктів, об'єктів та загроз державній безпеці, ще й сукупність сил і засобів, необхідних для її забезпечення, автор порушує проблему, пов'язану із з'ясуванням ролі інструментів адміністративного права – адміністративно-правових режимів – у досліджуваній сфері.

Слід звернути увагу на чітку побудову викладеного матеріалу та аргументацію висновків, зроблених за результатами дослідження.

Монографія відрізняється науковою новизною запропонованих автором підходів до розкриття актуальних питань застосування адміністративно-правових режимів суб'єктами, що беруть участь у забезпеченні державної безпеки. Її структура є послідовною й узгодженою, підпорядковується загальній меті дослідження та складається з трьох розділів, які містять шість підрозділів, кожен з яких присвячений окремому етапу дослідження. Пер-

ший розділ є своєрідним підґрунтям подальшого наукового пошуку, де розкрито роль та місце адміністративно-правових режимів у сфері забезпечення державної безпеки, окреслено коло суб'єктів забезпечення державної безпеки, наведено характерні ознаки адміністративно-правових режимів у сфері державної безпеки. Позитивне враження складається стосовно авторської позиції, викладеної у другому підрозділі, де досліджено категорію "базові функціональні адміністративно-правові режими у сфері державної безпеки" (с. 38–50).

У наступному розділі подано системний огляд законодавчого регулювання базових функціональних адміністративно-правових режимів. Слід звернути увагу на опрацювання автором монографії значного масиву нормативно-правових актів, що дало змогу визначити його позицію стосовно сутності та завдань цих режимів, вимог і правил їх використання, повноважень суб'єктів, які їх застосовують.

У монографії висвітлено питання, пов'язані з адміністративною відповідальністю за порушення законодавства, вимог і правил адміністративно-правових режимів у сфері державної безпеки. Зокрема, у другому розділі подано детальний аналіз конкретних складів правопорушень та їх науковий коментар.

Особливу увагу приділено питанням удосконалення законодавчого забезпечення адміністративно-правових режимів у сфері державної безпеки України. Ці питання розкрито в третьому розділі монографії, присвяченому авторським рекомендаціям з оновлення структури законодавчого забезпечення адміністративно-правових режимів у сфері державної безпеки, а також напрямам удосконалення адміністративного провадження у сфері їх застосування. Зокрема, запропоновано проект Закону України "Про систему адміністративно-правових режимів".

Аналіз монографії свідчить, що автор спирається на вітчизняні і зарубіжні наукові праці, а також значну кількість актів законодавства України. Окремо слід відзначити науковий стиль подання матеріалу, логіку та належну обґрунтованість наукових позицій, що також доводить використання юридичної термінології й дає змогу читачеві більш глибоко сприймати і розуміти сутність поданого матеріалу.

Монографія містить цілу низку позитивних аспектів, однак, як і будь-яка творча робота, не позбавлена деяких недоліків. Так, наприклад, на с. 49 автор доходить висновку, що базові адміністративно-правові режими у сфері

¹ Белєвцева В. В. Організаційно-правове забезпечення адміністративно-правових режимів у сфері державної безпеки України : монографія / В. В. Белєвцева. – Харків : Право, 2013. – 352 с.

державної безпеки покликані забезпечувати виконання завдань та обов'язків Служби безпеки України. Однак, з огляду на те, що в тексті монографії неодноразово доводиться багатосуб'єктність забезпечення державної безпеки, автору необхідно або посилити свою наукову аргументацію з цього питання, або скорегувати це твердження, урахувавши також завдання й обов'язки інших суб'єктів, що беруть участь у забезпеченні державної безпеки. Крім вказаного, на с. 329 зроблено висновок про те, що запропоновані напрями законодавчого забезпечення адміністративно-правових режимів у сфері державної безпеки (наприклад, проект Закону України "Про систему адміністративно-правових режимів") можна розглядати як елементи уніфікованих

стандартів, які є єдиними для всієї системи органів сектору безпеки. У порядку рекомендації автору хотілося б вказати на недостатню аргументацію позиції стосовно можливості за допомогою наведеного проекту Закону сформувати єдині уніфіковані стандарти для всієї системи органів сектору безпеки.

У цілому ж необхідно зазначити, що монографія В. В. Белєвцевої "Організаційно-правове забезпечення адміністративно-правових режимів у сфері державної безпеки України" становить значний науковий інтерес та заслуговує на увагу науковців-дослідників, практичних працівників сектору безпеки, а окремі її положення можуть бути застосовані для правотворчої та правозастосовної діяльності.

Стаття надійшла до редакції 17.09.2014.